Dzieci z Zespołem Aspergera

Problemy rozwojowe **dzieci z Zespołem Aspergera** w dalszym ciągu diagnozowane są zdecydowanie później, niż wiele innych zaburzeń. Rodzice poszukujący pomocy słyszą, że ich dzieci są po prostu niegrzeczne, a oni sami niewydolni wychowawczo. Zniechęceni reakcją otoczenia, na własną rękę zaczynają poszukiwać odpowiedzi na nurtujące ich pytania i nie wiedzą, jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami swoich pociech. Czas mija, a źródło problemu pozostaje.

Dzieci z ZA, a także ich rodzice muszą radzić sobie z negatywną oceną innych, niezrozumieniem, a nawet często - z odrzuceniem przez grupę rówieśniczą. Należy pamiętać, że wczesna diagnoza i podjęta terapia mogą przyczynić się do znacznej poprawy w zachowaniu, ułatwią codzienne funkcjonowanie, znacznie poprawią jakość życia całej rodziny.

Posługując się Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Zaburzeń, **Zespół Aspergera** w dalszym ciągu należy do zaburzeń rozwoju ze spektrum autyzmu, jednak należy go rozumieć, jako odrębną jednostkę kliniczną. Niektórzy błędnie traktują **ZA**, jako lżejszą i mniej nasiloną formę autyzmu dziecięcego. W artykule postaramy się przybliżyć pewne zachowania i symptomy, które mogą być charakterystyczne dla dzieci z **ZA**.

Dziecko uczy się rozpoznawać podstawowe emocje, naśladować je, wyrażać własne uczucia, a także określać dlaczego czuje się wesoły lub zły w danej sytuacji. Naturalna stymulacja środowiska domowego oraz przedszkolnego wpływa na rozwój empatii – umiejętności rozumienia i przyjmowania perspektywy drugiej osoby. Wczucie się i zrozumienie własnych oraz cudzych emocji jest dla dzieci z **ZA** czymś niezrozumiałym, a nauka tych umiejętności jest jednym z ważniejszych elementów terapii.

Bardzo ważnym aspektem w rozwoju dziecka są kontrakty z rówieśnikami. Wchodzi ono w tym wieku w relacje z innymi dziećmi, potrafi inicjować kontakt i spontaniczną zabawę, podtrzymuje stosunki z innymi równolatkami. Dziecko z **ZA** przeżywa trudności w tej sferze. Jego zabawy mogą być naśladowcze, charakterystyczne dla wcześniejszych etapów rozwojowych, może także preferować zabawy samodzielne. Zdarzają się trudności z inicjowaniem kontaktu z rówieśnikami, wchodzeniem w role podczas podejmowania zabaw tematycznych (np. zabawa w dom).

Dzieci z ZA często mają specyficzne i wąskie zainteresowania, niekiedy odbierane przez środowisko, jako ekscentryczne (kosmos, rozkład jazdy pociągów). Nie wykazują właściwego zainteresowania czynnościami lub zabawą niezwiązaną z interesującym ich tematem

- nie poświęcają mu uwagi. Brak kompetencji w rozwoju społeczno - emocjonalnym zastępowany jest umiejętnościami zapamiętywania ciekawostek technicznych, dat, spotów reklamowych czy też całych fraz zasłyszanych od rodziców lub innych dorosłych.

Cechą charakterystyczną dzieci z **ZA** jest „nadmiernie dojrzały" język, którym się posługują. Wymienione umiejętności mogą wprowadzić w błąd otoczenie, które będzie dopatrywać się w dziecku rozwijającego się geniuszu, a tym samym podwyższyć wymagania, które będą mu stawiane. Trudne słownictwo, czy specyficzne zainteresowania nie są dobrym wskaźnikiem faktycznego stanu wiedzy oraz rozwoju społecznego.

Dzieci z **ZA** mają problemy z akceptowaniem zmian. Najlepiej funkcjonują i czują się w środowisku schematycznym, przewidywalnym i powtarzającym się. Zmiany powodują u nich niepokój, rozdrażnienie, pobudzenie, a nawet zachowania, które mogą być interpretowane jako agresywne.

Zdarza się też, że często mają swoje ulubione potrawy, a niekiedy wydaje się, że nie potrafi zjeść niczego innego. Jednak czasami próbują nowych smaków, poszerzają zakres swojego menu. Dzieciom z **ZA** towarzyszy wybiorczość pokarmowa. Jest to specyficzny wzorzec zachowania polegający na odmawianiu spożywania pokarmów nienależących do grupy preferowanej przez dziecko, np. odpowiednia konsystencja pokarmu. Mogą towarzyszyć temu różne zachowania, np. odruch wymiotny, wypluwanie, a nawet trudności z połykaniem itp.

Drogi Rodzicu, jeśli którekolwiek z opisanych wyżej zachowań opisuje Twoje dziecko, niepokoisz się jego rozwojem, warto zgłosić się do rejonowej Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej lub do psychologa opiekującego się placówką, do której uczęszcza Twoje dziecko. Tam będziesz mógł się skonsultować, podzielić się swoimi wątpliwościami i niepokojem, a w razie zaistnienia potrzeby, specjaliści pokierują Cię na dalszą diagnozę.

mgr Marta Jarecka- Sadowska
psycholog PP-P15

mgr Monika Zarzycka
psycholog PP-P15